॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ प्रतिज्ञातंनामनिर्वचनंकरोति नराणामित्यादिना नराजीवाःबिंबेप्रतिबिंबमिवयत्राध्यस्ताः अतस्तेषामयनंनरायणः स्वार्थेतद्धितइत्येकोर्थः दर्पणादिस्वच्छंद्रव्यंप्राप्यरवि रश्मिवत्प्रतिस्रोतःप्रवृत्तैर्नयनरश्मिभिर्यीवास्थमेवमुखंपूर्वप्रवृत्तपराक्संस्कारात्प्रत्यङ्मुखत्वायुपाधिधर्मविशिष्टंगृह्णते अन्यथात्यंताननुभूतपुरुषादिदर्शनंदर्पणेनस्यात् तद्विषयकसंस्काराभावात् योयंदर्प णेदृष्टःसएवायमित्यबाधितप्रत्यभिज्ञाबलाच्चनदर्पणेभिनवमुखाध्यासइतिव्युत्पादितंवेदांतकतकेस्माभिः श्रुतिश्चईशजीवयोर्बिंबप्रतिबिंबभावंदर्शयति यथाह्ययंज्योतिरात्माविवस्वानपोभिन्नाबहुधैकोनुग च्छन् उपाधिनाक्रियतेभेदरूपोदेवःक्षेत्रेष्वेवमजोयमात्मेति तस्माद्बिंबचैतन्येध्यस्तस्यजीवाख्यप्रतिबिंबस्याविद्यादर्पणापनयेतत्रैवविलयइतियुक्तं ॥३९॥ तस्यनारायणत्वेनिर्वचनांतरमाह आपइति नरो जीवस्तदविद्याकल्पितंअंबुप्रधानत्वादापःपुरुषवचसोभवंतीतिश्रुतेश्चापइतिशरीरमुच्यते तदस्यपूर्वमयनंप्रवेशस्थानं उपाधिसृष्टिसमकालंहिघटाकाशवदुपाधौचितेःप्रवेशः उपाध्यभिमानानंतरंचजीवत्व

येचशिष्टास्त्रयोभक्ताःफलकामाहितेमताः॥ सर्वेच्यवनधर्मास्तेप्रतिबुद्धस्तुश्रेष्ठभाक् ॥ ३५ ॥ ब्रह्माणंशितिकंठंचयाश्चान्यादेवताःस्मृताः॥ प्रबुद्धचर्याःसेवंतो मामेवैष्यंतियत्परं॥ ३६ ॥ भक्तंप्रतिविशेषस्तेएषपार्थानुकीर्तितः॥ त्वंचैवाहंचकौंतेयनरनारायणौस्मृतौ ॥ ३७॥ भारावतरणार्थंतुप्रविष्टौमानुषींतनुं ॥ जा नाम्यध्यात्मयोगांश्चयोहंयस्माच्चभारत ॥ ३८ ॥ निवृत्तिलक्षणोधर्मस्तथाभ्युदयिकोपिच ॥ नराणामयनंख्यातमहमेकःसनातनः ॥ ३९ ॥ आपोनाराइति प्रोक्ताआपोवैनरसूनवः॥ अयनंममतत्पूर्वमतोनारायणोह्यहं ॥ ४० ॥ छादयामिजगद्विश्वंभूत्वासूर्यइवांशुभिः॥ सर्वभूताधिवासश्चवासुदेवस्ततोह्यहं॥ ॥ ४१ ॥ गतिश्चसर्वभूतानांप्रजनश्चापिभारत ॥ व्याप्तामेरोदसीपार्थकांतिश्चाभ्यधिकामम ॥ ४२ ॥ अधिभूतानिचांतेषुतदिच्छंश्चास्मिभारत ॥ क्रमणाच्चा प्यहंपार्थविष्णुरित्यभिसंज्ञितः॥ ४३ ॥ दमात्सिद्धिंपरीप्संतोमांजनाःकामयंतिह ॥ दिवंचोर्वीचमध्यंचतस्माद्दामोदरोह्यहं ॥ ४४ ॥

मितिविवेकः अतउक्तंममतत्पूर्वमयनमिति ॥ ४० ॥ वासयत्याच्छादयतिविश्वंवसत्यस्मिन्विश्वमितिवावासुः वसआच्छादनेवसनिवासेइत्यनयोरूपे सचासौदेवश्चेतिवासुदेवइत्यर्थः एतेनईशावास्यमिदं सर्वंकर्माध्यक्षःसर्वभूताधिवासइतिश्रुत्योरर्थःसंगृहीतः ॥ ४१ ॥ विच्छगतौतुदादिः विच्छदीप्तौचुरादिः विषुसेचनेभ्वादिः विष्लृव्याप्तौजुहोत्यादिः विशप्रवेशनेतुदादिः ष्णुप्रस्रवणेऽदादिः एतेषामन्यतमस्य रूपंविष्णुरित्यभिप्रेत्याह गतिरिति विच्छंतिगच्छंतिलीयंतेस्मिन्विच्छंत्यस्माल्लोकाइतिवावेवेष्टिव्याप्तोतीतिवाविच्छयतिदीप्यतइतिवा ॥ ४२ ॥ अधिभूतानिसर्वाणिप्राणिजातानिदिव्यादिव्यानिअंतेषुदेहावसा नेषुयद्ब्रह्मइच्छन्ऐच्छन् अडभावआर्षः इच्छितवंति तदस्मिसर्वकामप्रपूरकमिति विशेषेणस्रौतिप्रस्रवतिकामक्षीरमितिवाचकारात्सिचतिजीवनंप्रविशतिहृदयंक्रामतिकार्यमितिवाविष्णुरित्यर्थः एतेनगच्छं त्यस्मिन्नागच्छंतिचयस्मात्प्रजाः येनावृतंखंचदिवंमहींचतस्यभासासर्वमिदंविभाति यदिच्छंतोब्रह्मचर्यंचरंतितद्धावतोन्यानत्येतीति अन्नादोवसुदानइत्यादिश्रुत्यर्थउक्तः ॥ ४३ ॥ दमनंदामस्तेनऊ उत्कर्षे णगच्छंतिमामुवंतिस्वर्गादिकंयस्मादितिदामोदरइत्यभिप्रेत्याह दमादिति ॥ ४४ ॥

Digitized by Google